

Gemeenteraad Brunssum  
t.a.v. de leden van de raad  
Postbus 250  
6440 AG Brunssum

**Datum** 20 december 2022

**Onderwerp** Bevindingen onderzoek voorliggend veld jeugd

Geachte leden van de raad,

De wetgever heeft de gemeente verantwoordelijk gemaakt voor het bieden van zorg en ondersteuning bij opgroeien en opvoeden (Jeugdwet 2015). In artikel 2.1 geeft gemeenten de opdracht haar beleid te richten op:

- het voorkomen en de vroege signalering van en vroege interventie bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen;
- het versterken van het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen en kinderopvang;
- het bevorderen van de opvoedvaardigheden van de ouders, opdat zij in staat zijn hun verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en het opgroeien van jeugdigen.

Hiervoor hebben wij als gemeente Brunssum een structuur ingericht en jeugdhulp ingekocht. Voor de periode vanaf 1 januari 2023 is de ambulante jeugdhulp opnieuw aanbesteed. In die aanbesteding staat het meer benutten van mogelijkheden in het voorliggend veld, specifiek op het gebied van het normale opvoeden en opgroeien en lichte begeleidingsmogelijkheden, centraal.

Dit is nodig omdat in Brunssum een veel groter percentage van de jeugdigen jeugdhulp krijgt dan gemiddeld in Nederland. Zo krijgt 15,3% van de jongeren tot 18 jaar in Brunssum een vorm van jeugdhulp tegen 10,4% in Nederland als geheel. Wat vooral opvalt is het hoge percentage jeugdigen dat jeugdhulp met verblijf ontvangt. Brunssum scoort daarop, regionaal samen met Heerlen en Kerkrade en landelijk Den Helder, het hoogst van heel Nederland: meer dan 1 op de 50 kinderen ontvangt jeugdhulp met verblijf.

Als gemeente willen wij iets aan deze cijfers doen en wij zien hiervoor een belangrijke rol weggelegd bij het voorliggende veld. Door samen de juiste verbindingen te maken, mogelijkheden die zij hebben meer te benutten en goed te communiceren, zien wij kansen om zwaardere zorg te voorkomen. Dat kan echter alleen als er ook daadwerkelijk voldoende en passende (voorliggende) begeleidingsmogelijkheden zijn. Om dat beeld te krijgen, zijn wij in gesprek gegaan met het voorliggend veld.

Daarin stonden een drietal vragen centraal:

- Wat hebben we allemaal in Brunssum in het voorliggend veld en wordt daarbij nog iets gemist?
- Hoe gaat de samenwerking in het voorliggend veld onderling en specifiek met de toegang jeugd van de gemeente Brunssum?

## **De aanbevelingen**

Het onderzoek leidt tot een viertal aanbevelingen en een advies.

- Versterk de vrij toegankelijke hulp en ondersteuning bij opvoeden en opgroeien. Hiermee wordt de instroom in de jeugdhulp minder en wordt de druk op de geïndiceerde hulp op termijn eveneens verminderd. Hierbij kan worden gedacht aan (een) praktijkondersteuner(s) jeugd, extra schoolmaatschappelijk werk of gezins- en jongeren coaching. In de basis vraagt dit om eenzelfde soort functionaris met een HBO of WO opleiding in de richting van Jeugdzorg;
- Zet in op een gedragsverandering bij ouders en kinderen. Streven dient een gedragsverandering te zijn die zowel de cognitieve (taal, rekenen), als de sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van kinderen, samen met hun ouders, ten goede komt. Ga hierbij, samen met de veldpartners, werken vanuit een gezamenlijke Weerbaar Brunssum coalitie;
- Zorg voor een vaste plek waar jeugdigen laagdrempelig en binnen ruime openingstijden naar binnen kunnen lopen. Een plek die aantrekkelijk en speciaal voor jeugdigen is;
- Maak samen met het CMWW, de GGD en de Samenwerkingsverbanden binnen PO, VO, en het peuterwerk procesafspraken voor het bepalen en besluiten welke ondersteuning een gezin en/of het kind nodig heeft.

Los van de specifieke aanbevelingen binnen het voorliggend veld kregen we in het verlengde van het onderzoek het advies om het gesprek met de jeugdigen zelf aan te gaan. Met daarbij niet enkel focus op zorg en/of zorgaanbod maar ook op hetgeen dat al goed gaat binnen Brunssum door juist ook dat aspect in beeld te brengen.

## **Wat gaat het college doen om het onderzoek vervolg te geven?**

Het onderzoek doet aanbevelingen waar we zaken kunnen verbeteren en geeft richting aan hoe we dat zouden kunnen doen. Het college gaat aan de slag met het uitwerken van deze aanbevelingen naar concrete voorstellen en dat willen we doen via twee sporen.

### **Het eerste spoor: de aanbevelingen uitwerken**

We gaan samen met onze partners bespreken hoe we de aanbevelingen op een passende manier kunnen uitwerken. Dit om:

1. Te bepalen hoeveel structurele en/of incidentele versterking van vrij toegankelijke hulp en ondersteuning concreet nodig wordt geacht, inclusief het eventueel toevoegen van extra/nieuwe rollen binnen het voorliggend aanbod in Brunssum. Ook willen we samen inzichtelijk maken op welke plek deze aanvullingen dienen plaats te vinden (bij partners in het voorliggend veld en/of binnen de gemeente Brunssum zelf) en onder welke randvoorwaarden. Wij verwachten dit in het eerste half jaar van 2023 helder te hebben, zodat dit nog meegenomen kan worden bij het opstellen van de begroting voor 2024;

2. In 2023 gaan we in Parkstadverband het gesprek aan om te bezien of we tot een gezamenlijke coalitie weerbaarheid kunnen komen. Met duidelijke aanspreekpunten en onderlinge afspraken;
3. In samenspraak komen tot goede procesafspraken voor het bepalen van de benodigde hulp en ondersteuning. In het schooljaar 2023-2024 willen we dan werken met de nieuwe procesafspraken.

Om hieraan handen en voeten te geven stellen we begin 2023 een plan van aanpak op. Dit vraagt tijd en inzet van alle betrokkenen. We weten echter dat tijd op dit moment een intern knelpunt vormt. Uit het onderzoek blijkt immers dat de werkdruk bij team jeugd (en diverse samenwerkingspartners) reeds (zeer) hoog is. Deelname aan het opstellen van het plan van aanpak verhoogt op korte termijn de druk terwijl het op de langere termijn pas tot verlichting van de werkdruk kan leiden. We kiezen daarom ervoor te gaan werken met een kwartiermaker/veranderaar die we gaan inhuren. Zo proberen we de druk op de reguliere taken van medewerkers zo beperkt mogelijk te houden. Aangezien wij deze ontwikkeling zien als eerste stappen richting vernieuwing binnen het sociaal domein gericht op effectief beleid, gestroomlijnde samenwerking en budgetbewaking, worden de hierbij komende kosten gedekt uit de middelen die hiervoor in de begroting 2023 beschikbaar zijn gesteld. Zie voor meer informatie punt 19 op pagina 179 van de programmabegroting 2023.

#### **Het tweede spoor: aanpak jeugd door Positieve stad**

We gaan aan de slag met het advies om de jeugdigen zelf aan het woord te laten. Dat gaan we doen door verder te werken aan een vertrouwensband met verschillende groepen jongeren. Van daaruit moet een klankbordgroep van verschillende (groepen) jongeren ontstaan waarmee wij als gemeente nu alsook in de toekomst kunnen blijven communiceren over het beleid van onze gemeente. Bovendien willen wij ook de positieve voorbeelden van en met onze jongeren in beeld brengen. Om dit mogelijk te maken, leggen wij uw raad in de eerste vergadering van 2023 een voorstel voor. Vanuit dit spoor willen wij mede input verkrijgen over de vraag hoe de jeugd een eigen vaste plek, in de vorm van een jeugdcentrum of vergelijkbaar, mee kan vormgeven, hoe die eruit moet zien en wat er hiervoor aanvullend nodig is.

Wij hopen hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

Burgemeester

Secretaris